

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Klasa 42 (4)

Izdan 1 aprila 1933.

PATENTNI SPIS BR. 9831

Haböck Jakob, konstruktor, München, Nemačka.

Sprava za zadržavanje istoga smisla obrtanja spiralom pogonjenog točka kod brojača.

Dopunski patent uz osnovni br. 9144.

Prijava od 13 maja 1931.

Važi od 1 jula 1932.

Traženo pravo prvenstva od 4 juna 1930 (Nemačka).

Kod sprava, kod kojih se spiralne zavojnice upotrebljavaju za pogon ili upravljanje naročito kod brojača, je prazni hod ili reverzija brojačkog mehanizma nedostatak, jer tada izvesna jedinica mere (km, sat ili t. sl.) ostanu neizmereni, što kod češćih reverzija ima za posledicu netačnost merenja ili smetnje u funkcionisanju sprave.

Radi sprečavanja toga nedostatka pronadana sprava je tako izgrađena, da se spiralne zavojnice za vreme pogona automatski mogu da prekopčaju tako, da se izgubi najviše jedan okretaj spiralne zavojnice, što u krajnjem slučaju iznosi nekoliko promila stanja brojača. Bitnost pronalaska sastoji se u tome, što je spiralna zavojnica na mesto sa štrčecim krajevima izvedena kao nepomičan deo, dok je stvarno spiralna zavojnica, koja je na pr. izrađena od pljoštog čelika i pritrvena u diametralnoj tački i pomoću klatna može da se prekopča na nepokretljivi deo tako, da i posle reverzije cele sprave točak, koji stoji u zahvatu sa spiralom, se okreće stalno u istom pravcu.

Na priloženom nacrtu je predmet pronalaska predstavljen u jednom obliku izvodenja. Sl. 1 je sprava u preseku, a sl. 2 je izgled.

Prema ovom izvodenju je na osovinu A pritrveni kotur B snabdeven sa delom C nepokretne spiralne zavojnice i delom E pokretne spiralne zavojnice, i ovaj posled-

nji je pomoću čepa D pritrven na koturu B. Oba kraja spiralne zavojnice E su snabdevena čepom H i mogu se pomoću klatna F obrtljivog oko čepa G premestiti tako, da se pomični delovi spiralne zavojnice E_1 i E_2 priključe ili na nepomični deo C_1 ili na nepomični deo C_2 spiralne zavojnice, kao što je na slici 2 predstavljeno isprekidanim linijama. Odstojanje nepomičnih delova C_1 i C_2 je ravno hodu spiralne zavojnice.

Ovim postrojenjem postiže se, da se točak V, koji može da se okreće oko osovine U, stalno okreće u istom pravcu bez obzira na to, u kojem se pravcu obrće kotur B, jer kod svake reverzije se pomični delovi E_1 i E_2 spiralne zavojnice prekopčavaju pomoću klatna F. To klatno je snabdeveno odbojnicima J i K, od kojih se jedan uvek nalazi u uzvišenom položaju tako, da kod svake reverzije isti sa sobom povlači jedan deo od odbojnika Q oko čepa M okretljivog klatna N. Posle simetričnog klaćenja klatna F oslobađa se jedan od odbojnika na pr. odbojnik J tako, da se drugi odbojnik K tada nalazi u uzvišenom položaju i kod sledeće reverzije on biva ponesen.

Klatno N je pritrveno na koturu S, koji kotur naleže ili direktno u koturu B ili u njegovoj šupljini X, i to pomoću čepa T. Osiguranje se vrši završetkom W na pr. čivijom ili t. sl. Čep M naleže u koturu S, dok čep P drži klatno N. Čep P hvata u

isečak O klatna. Klaćenje klatna je ograničeno odbojnicima R, čime se kotur S zastavlja.

Pretpostavljena sprava može naravno biti izvedena sa raznim promenama, koje ipak spadaju u obim pronalaska. Tako na pr. nepomični deo spiralne zavojnice može biti smešten izmenljivo za razne visine hodova zavojnice. Jednostranom izmenom priključka može spiralna zavojnica biti udešena na visinu hoda ravnu nuli. Dalje nepomični deo spiralne zavojnice može biti snabdeven sa više jednakih ili raznih visina hodova, te se na taj način dobija višehodna zavojnica. Najzad spiralna zavojnica može biti zamenjena vrtanjskim točkom ili profiliranim točkom.

Patentni zahtevi:

1. Sprava za oržavanje istoga smisla obrtanja točka pogonjenog spiralom kod brojača po patentu br. 9144, naznačena time, što je spiralna zavojnica pritvrđena na mestu, gde krajevi jedan preko drugog štrče, dok je u ostalom delu pomična, pri čemu poslednji pomenuti deo naizmenično može biti priključen na oba zida nepomičnog dela.

2. Sprava po zahtevu 1, naznačena time, što je spiralna zavojnica sa dva ili više hodova.

3. Sprava po zahtevima 1 i 2, naznačena time, što pomični delovi spiralne zavojnice stoje u vezi sa klatnom, koje se odbojnikom može premestiti iz jednog u drugi položaj tako, da se prekopčavanje spiralne zavojnice vrši istovremeno sa reverzijom.

4. Sprava po zahtevima 1 do 3, naznačena time, da se jednostranom promenom priključka spiralna zavojnica može udesiti na visinu hoda ravnu nuli.

5. Sprava po zahtevima 1 do 4, naznačena time, što se izmenljivim smeštanjem nepomičnog dela spiralnoga hoda postiže proizvoljna visina hoda.

6. Sprava po zahtevima 1 do 5, naznačena time, što je nepomični deo spiralne zavojnice snabdeven sa više jednakih ili različitih visina hodova i u tome cilju da bi se mogao postići proizvoljni proizvod visine hoda zavojnice.

7. Sprava po zahtevima 1 do 6, naznačena time, što je snabdevena nepomičnim delom spiralne zavojnice, koji je promenljiv po visini hoda.

8. Sprava po zahtevima 1 do 7, naznačena time, što su spiralne zavojnice smeštene na površini cilindra.

9. Sprava po zahtevima 1 do 8, naznačena time, što su spiralne zavojnice snabdevene normalnim zupčaničkim profilom.

